

Juryrapport

KHMW Jan Brouwer Scriptieprijs 2026 – Sociologie, antropologie en sociale geografie

Katja Skenderija, MSc, Universiteit van Amsterdam

Lingering Legacies: A Chronotopic Analysis of a Bosnian Town

Geachte aanwezigen,

Namens de jury heb ik de grote eer om vandaag deze laudatio te mogen uitspreken. Ik doe dit natuurlijk met veel plezier. Als jury waren we zeer onder de indruk van de kwaliteit van de genomineerde mastertheses. In totaal werden er dit jaar 14 nominaties ontvangen die stuk voor stuk van hoge kwaliteit waren en het lezen hiervan was dan ook zeker geen straf, sterker nog, de hele jury was enthousiast en heeft ook enorm veel geleerd. De onderwerpen die bestudeerd werden waren heel verschillend van aard, maar in alle mastertheses werd op goede wijze gebruik gemaakt van theorie en gold dat de empirische analyse gedegen was uitgevoerd. De methodologische aanpakken verschilden sterk van elkaar, variërend van goed gebruik van bestaande grote datasets tot zelf verzamelde gegevens via veldwerk in binnen- en buitenland. Het liet zien dat de studenten hun literatuur kenden, een goede onderzoeksvraag formuleerden en daarbij ook een passende methode kozen voor hun onderzoek. De kwaliteit van de opleidingen Sociologie, antropologie en sociale geografie in Nederland worden hiermee nog eens onderstreept. De nominaties kwamen van vrijwel alle universiteiten die deze opleidingen verzorgen.

Het viel dus niet mee om één deze prijs toe te kennen. Hoewel het een lastige opgave was, bleek de jury desondanks toch ook zeer unaniem om de 'Jan Brouwer Scriptieprijs voor Sociologie, antropologie en sociale geografie' dit jaar toe te kennen aan Katja Skenderija voor haar thesis *Lingering Legacies: A Chronotopic Analysis of a Bosnian Town*.

Katja schreef haar thesis aan de Universiteit van Amsterdam, waar ze vorige zomer de Research Master Social Sciences afrondde. Dit deed ze cum laude en ze kreeg voor haar master thesis niet minder dan een 9,5 van haar begeleider dr. Olga Burlyuk en de tweede lezer prof. dr. Annette Freyberg-Inan.

De thesis van Katja is een gedegen uitgevoerde studie in Laktasi in Bosnië en Herzegovina. Middels etnografische studie probeert ze te begrijpen hoe 'bordering' in tijd en plaats werken voor Bosnische Serviërs. Dit doet ze door een analyse van de historische context, door gesprekken met oudere mensen over hun levensverhalen en door observaties. Dit alles vanuit een breed theoretische blik waarbij concepten van gezamenlijke familierelaties, land en etniciteit op een prachtige innovatieve manier worden verknoopt. Haar resultaten laten zien dat binnen dit geheel van zingeving in het alledaagse leven niet alleen etniciteit een rol speelt, maar juist ook familie en een levensstijl die gerelateerd is aan een agrarische samenleving. Dit is een belangrijke bevinding, juist omdat zij het mogelijk maakt om over etnische grenzen heen de verbinding te zoeken. Daarmee zijn de bevindingen niet alleen van belang voor de context van Bosnië en Herzegovina, maar evenzo voor andere plekken in de wereld waar etnische tegenstellingen lijken te domineren.

Deze korte samenvatting kan op geen enkele wijze recht doen aan het werk van Katja en ik raad u dan ook aan zelf de thesis te lezen. Het is een prachtig geschreven stuk waarin ook

persoonlijke context en ervaring op een geweldige manier wordt verweven. Vanaf pagina 1 hang je aan haar lippen om meer te weten, zo mooi is het opgeschreven. We hebben als jury bovendien allemaal veel geleerd over een samenleving die zo dichtbij is en tegelijkertijd zo ver weg lijkt. Het is ongelooflijk om te realiseren hoe weinig we eigenlijk weten over dit deel van Europa en hoe veel hier nog uit te leren valt, ook voor onze maatschappij. Het is dan ook moedig te noemen hoe Katja in haar thesis deze lacune in kennis opvult op een geheel eigen manier, waarbij ze verschillende typen data op een mooie manier verzameld heeft en ook aan elkaar weet te verbinden. Overigens vraagt het etnografische veldwerk om een grote mate van zelfstandigheid én investering. Katja is duidelijk zeer toegewijd en heeft haar onderzoek op uitmuntende wijze gedaan. Het geheel is daarnaast theoretisch vernieuwend en ze komt met heldere resultaten en conclusies. Kortom, haar onderzoek is innovatief en ze levert een waardevolle bijdrage aan het onderzoeksveld en de maatschappij. De thesis is er een uit duizend en laat de eigenheid en zelfstandigheid van Katja als onderzoeker prachtig zien. Dat alles ook nog eens over een onderwerp dat ongelooflijk relevant is, ook buiten Bosnië en Herzegovina.

De jury was niet alleen onder de indruk van de thesis, maar ook de levensloop van Katja is nu al indrukwekkend. Ze startte aan het conservatorium in Banja Luka om daar klassiek viool te studeren. Ze vervolgde haar muziekopleiding in Rotterdam, maar door omstandigheden moest zij de studie afbreken en heeft zij zich meteen gestort op de opleiding Liberal Arts and Sciences van het Erasmus University College. Ook deze opleiding sloot zij cum laude af. Naast haar studie vervulde zij voortdurend functies als tutor, onderzoeksassistent en onderwijs-assistent, en zette zij zich bovendien in voor een breed palet aan vrijwilligersorganisaties. En het zal u niet verbazen; ze heeft ook al een aantal publicaties op haar naam staan. De UvA mag zich gelukkig prijzen dat ze een dergelijk talentvol onderzoeker aan zich heeft weten te binden in een junior lectureship.

De jury was zeer onder de indruk van jouw (academische) levensloop tot nu toe en we hopen dat deze prijs voor jou, Katja, een extra stimulans is om jouw wetenschappelijk werk voort te zetten. Je levert namelijk echt een unieke bijdrage aan ons veld. We hopen dat deze prijs je daarbij verder ondersteunt en verwachten nog veel van je te horen en zien in de toekomst.

Namens de jury, van harte gefeliciteerd met deze prestigieuze prijs!

Prof. dr. G.B.M. (Godfried) Engbersen, hoogleraar algemene sociologie Erasmus Universiteit Rotterdam

Prof. dr. R.K. (Rivke) Jaffe, hoogleraar stadsgeografie Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. H.A.G. (Helga) de Valk, directeur Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI), hoogleraar Migration and the life course Rijksuniversiteit Groningen

De jury vergaderde op 12 december 2025 online onder leiding van KHMW-maatschappelijk lid drs. G. (Garance) Reus-Deelder. Tevens was ter vergadering aanwezig prof. dr. W.B. (Wim) Drees, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW.